

פניני הפרשה

האזינו

עלון מס'

1104

שנה כ"ב התשפ"ב

יו"ל ע"י הקרן לזיכוי הרבים. נייד: 052-7654216
כתובת: רח' הרב רוזובסקי 14/13 אשדוד. דוא"ל: 7654216@gmail.com

שבעים כוחות

בהנחל עליון גויים בהפרידו בני אדם יצב גבולות עמים למספר בני ישראל – מפרש רש"י כי כל יצירת שבעים אומות בדור הפלגה, נעשתה כדי שבעוד כמה דורות יצא עם ישראל מבני שם. בני ישראל ירדו למצרים בשבעים נפש, ולכן הציב גבולות עמים שבעים לשון כמנין שבעים נפש היורדים למצרים. והדבר פלא מה ענין מספר שבעים נפש שכנגדם נעשו כל בני אדם במספר שבעים אומות, הרי יכולים כל האומות להיות בשלמון יחיד או שניים, מדוע צריך חלוקה של שבעים עמים?

מבאר האור החיים הקדוש שיש שבעים ענפים של קדושה וכנגדם בצד האחר, וכל איש פרטי מעמ"י שקול כאומה שלימה. דהיינו, שלכל אחד משבעים נפש, יש כח אחר שאין לזולתו, אחד גדול בחסד, אחד בתורה ואחד בתפלה וכו'. לכן בכריאת העולם ברא ה' את אדם הראשון שהיו בו שבעים כוחות שונים בתכלית, וכל זמן שהיו בני אדם הראשון עובדים לאל אחד, היו עם אחד ושפה אחת לכולם, אך ברגע שבנו המגדל, התפרדה החבילה, והדבק שהיה מאחד אותם התפורר, ומיד הפכו לשבעים אומות שונים שאחד אינו מבין שפת רעהו. כנגד זה, יש שבעים כוחות בקדושה בעמ"י, כנגד "שבעים פנים לתורה". לכל יהודי יש סוג אחר של פירוש בתורה שאינו דומה לחברו, וכמו שידוע שיש ששים ריבוא אותיות לתורה כנגד ששים ריבוא שיש בעם ישראל. לכל יהודי יש אות בתורה, שרק הוא יכול לגלות את האות ההיא, ואף אחד אחר אינו יכול לעשות זאת במקומו. לכן כל מי שמקרב יהודי לתורה, הוא לא רק מקרבו לעבודת ה', אלא גורם להתגלות עוד פירוש בתורה שלא היה מתגלה לעולם בלעדיו. ולכן זוכה למה שנאמר "אם תוציא יקר מזולל כפי תהיה", כי הוא מגלה את יקר התורה על ידי שהוא מקרב עוד יהודי לתורה.

*

הרב מפונוביז, היה תלמידו של החפץ חיים, ומיד לאחר נישואיו החל להשקיע זמן רב באיסוף כספים לאחזקת בני ישיבה. חמיו שלקחו לחתן בתור גאון מופלג בתורה, לא היתה דעתו נוחה מהעיסוק של חתנו. כיון שלא הגיעו לעמק השווה, החליטו לשאול את הכהן הגדול בעל החפץ חיים. הגיעו השניים לתפלת שחרית ואחרי כשעה נכנסו אליו. פנה הח"ח לרב מפונוביז ושאלו כמה דפי גמרא למדת היום? התפלא הלה וענה: עדיין לא הספקתי ללמוד, הגעתי זה עתה מהדרך. אמר לו הח"ח: "ואני הספקתי ללמוד מאה דפים. הרוצה הינך לדעת איך הספקתי. לא, לא למדתי, אלא כשאני מחזיק מאה בחורים שכל אחד מהם לומד דף גמרא, זה נחשב לזכותי כלימוד של מאה דפים, ובפרט שכל אחד לומד בהבנה אחרת, הרי זה למוד תורה גם בכמות וגם באיכות..."

דרכי הפרד"ס אופנים בפירוש התורה	עצה טובה
<p>מלה חוזרת על עצמה</p> <p>מלה מסוימת החוזרת על עצמה כמה פעמים באותה פרשה מרמזת על משהו. לדוגמא: במגילת אסתר המלה "המלך" חוזרת על עצמה קרוב ל-200 פעם, ואילו שם ה' לא נזכר אפילו פעם אחת. ולמדו מכך חז"ל שהוא רמז למלכו של עולם (עיין מגילה ט"ו ע"ב).</p>	<p>את הלולב כדאי לשמור במקום מוצל וקריר. רצוי להניחו בניילונים המשווקים לצורך נשיאתו, אך יש לוודא שאכן הרוכסן נסגר כראוי, ורצוי לחדש מידי שנה את אריזת הניילון. ניתן גם לשמור בשיטות הישנות, ע"י עיטוף במגבת רטובה, אך יש להיזהר מעובש ומכיפוף הלולב בעת הרמתו עם המגבת. (הרב מנחם בורשטיין שליט"א)</p>

מגיד דבריו / פנינה מתורתו של הגאון רבי בוניד סערון זצ"ל

"כח הדיבור אם יהיה לצד הקדושה הוא גדול מאד. וכמו שמצינו שכל העולם נברא בכח הדיבור, כמ"ש התנא בעשרה מאמרות נברא העולם, דכתיב עשר פעמים "ויאמר" ... אם אדם עוסק בתורה, בכח לימודו בורא שמים וארצות חדשות, כמ"ש בזוה"ק".
("מגיד חדשות" ח"ט עמ' רס"ג)

הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם וגו' זכור ימות עולם וגו'

פירש רש"י בפירושו בתרא וזה לשונו: דבר אחר, לא נתתם לבכם על שעבר, בינו שנות דור ודור, להכיר להבא שיש בידו להיטיב לכם ולהנחיל לכם ימות המשיח והעוה"ב. עכ"ל. ולפי זה נראה לענ"ד לבאר בכוונת הפסוק הקודם: עם נבל ולא חכם, היינו מה שאתם אומרים שאני כביכול רוצה להשחיתכם וחפץ במיתתכם (וכבר הודיע להם מרע"ה שאין זה נכון באומרו "שיחת לו לא בניו מומם", רצונו לומר שאם יש לאדם יסורין בעולם הזה סימן שחטא, וה' חפץ דכאו החלי למען ישוב מעוונו ושב ורפא לו. אמנם יש פרשנים שמפרשים שכוונת מרע"ה להצדיק עליו את דין ה' שגזר עליו מיתה ועל מה שלא עבר את הירדן). אך בני ישראל אומרים שכביכול חפץ הקב"ה במיתתם כמו שנראה מתשובת הנביא (יחזקאל י"ח כ"ג) "החפץ אחפץ מות רשע נאום ה' אלהים הלא בשובו מדרכיו וחיה". ועל זה אומר להם משה: אתם עם נבל, אם כך אתם סבורים, שבודאי לא יתכן שה' אינו חפץ בכם עוד כיון שהוא עשך ויכוננך, ואב לעולם אינו מגרש את בנו מפניו לעד. ומה שאמר זכור ימות עולם רצונו לומר, ראו שכמו שבעבר הוצאתי את אבותיכם ממצרים, כך תשועת ה' כהרף עין לעתיד לבוא בביאת משיח צדקנו. (מכת"י הגאון רבי משה לוי זצ"ל).

נקודת חן / עובדיה חן**בין רשע של פסח לרשע של סוכות**

לועז פער, והוא מבזה ומתריס, משמיץ ומתסיס: "מָה הַעֲבֹדָה הַזֹּאת לָכֶם". רשע כזה, סכנה קיומית לשהות במחיצתו! ולכן אין לנו ברירה אלא לסתום את פיו אחת ולתמיד.

עוד הוא מיישב באופן אחר, שאינו דומה רשע של סוכות לרשע של פסח - חג הסוכות חל מיד לאחר יום הכיפורים, ומסתמא גם אותו רשע לא נפלט מהרהור תשובה ביום זה. ממילא רשע זה אמנם הוא ללא תורה וללא מעשים טובים, אבל מאידך הוא גם נקי מעוון, שעיצומו של יום הכיפורים מכפר. ממש כמו הערבה, שאין לה לא טעם ולא ריח, אבל גם ריח רע אין לה, ולכן אדרבא נקשור ונאגוד 'רשע' זה אלינו, כי הוא כבר במסילה העולה בית אל. אך רשע של פסח, כבר עברו עליו חודשים רבים מאז יום הכיפורים הקדוש, והספיק שוב לחזור לסורו ולדרכו הרעה. רשע כזה אין לנו לצרפו אלינו, וגם אם ינסה מעצמו להכנס אלינו ולהתריס, עלינו להקהות את שיניו ולגרום לו לא לחפץ בקרבנותו [ועל פי זה אפשר לומר בדרך צחות שלכן אומרים "אנו מתירין להתפלל את העבריינים" רק ביום כיפור ולא בראש השנה, כי העברייין של יום כיפור הוא כבר צדיק אחרי שבא לסליחות ועבר את ראש השנה ועשרת ימי תשובה וכו'].

בספר "כמוצא שלל רב" (סוכות עמוד רט"ז) הביא יישוב על שאלה זו בדרך צחות מהגאון רבי צבי יחזקאל מיכלזון אב"ד פלונסק: בפסח, כשבא הרשע שאין לו חלק ונחלה בה' להתענג במעדני ומאכלי החג, נכון אמנם להקהות את שיניו, אבל הערבה בסוכות, שאינה מקבלת שום הנאה ואין בה לא אכילה ולא שתיה, אלא מנענעים בה לבד, מהעונג הרוחני הזה, אין לנו למנוע אף את פושעי ישראל...

הגאון המלבי"ם סירב לצרף למנין את אחד מבני עירו שהיה מחלל שבת בפרהסיא.

טענו בפניו: "רבי, חלבנה שריחה רע נמנתה גם היא עם סממני הקטורת" (עיין כריתות ו' ע"ב).

"מכאן ראיה!" השיב להם, "שהרי בקטורת היו אחד-עשר סמנים, ולא עשרה...".

*

אם נשים לב, בניגוד לפסח שבו דוחים את הרשע ומקהים את שיניו, בסוכות דוקא הוא זוכה לקירוב, שכן בארבעת המינים מאגדים גם את הערבה שהיא כנגד פושעי ישראל. מה נשתנה רשע של פסח מרשע של סוכות?

מבאר במתק שפתיים הרה"ג ר' אריאל מימון שליט"א (מח"ס "אם לבניה") לפי הידוע שהערבה דומה לשפתיים, ואם נדייק עלה הערבה משוך ודומה לשפתיים חתומות. ואכן, עלה ערבה שהוא עגול ודומה לשפתיים פתוחות, פסול, כמו ששיניו במשנה מסכת סוכה (פ"ג מ"ג) שהצפצפה שהעלה שלה עגול, פסולה לארבעת המינים.

ומעתה מובן - רשע שדומה לערבה עם שפתיים סגורות, נצרפו אלינו ונחבקו אל חיקנו, על מנת להשיבו אל אביו שבשמים. רשע כזה האוטם את שפתיו, אינו דעתן ואידיאולוג, וגם אינו מתריס כנגד ה' וכנגד משיחו, ולכן לא יוכל להשפיע לרעה בדיבוריו האסורים והשקפותיו המקולקלות. וגם אם לא יועיל להשפיע עליו לטובה, לא יזיק.

הרשע שבהגדה לעומת זאת, אינו סותם את פיו לרגע,

ויספרו לבניהם / ספור לשלחן השבת

הזקן שחי בזכות בתו

"הקב"ה הטיל עליך משימה לא פשוטה", אמר הרב לאיש הזקן, "אולם אם ניתנה לך המשימה הזו - סימן שיש בכוחך לבצע אותה. יתכן שהכוחות הללו ניתנו לך במיוחד כדי שתוכל להמשיך ולטפל בבתך".

למרבה הצער, הזקן לא השתכנע. "רבי, אינני מסוגל יותר", הוא הפטיר ופנה לדרכו.

"בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו", לימדונו חז"ל, וזמן קצר לאחר אותה שיחה נפטרה בתו של הזקן ונגאלה מיסוריה. תקופה קצרה ביותר לאחר מכן התבקש אף הזקן עצמו לבית עולמו.

במבט לאחור ניתן להבין כי יתכן שאת עצם חייו לא קיבל הזקן אלא כדי שיוכל לטפל בבתו החולנית. למעשה, הוא חי בזכות הקושי ולא למרות הקושי.

בעיר סלוצק חי יהודי מבוגר, אשר גידל לבדו את בתו החולנית, וטיפל בה במשך עשרות שנים.

כל עוד היה כוחו במתניו, מעולם לא התאונן על הקשיים הכרוכים בגידולה של הבת. לאחר שהזקין וכוחו לא עמד לו עוד, ניגש אל רב העיר, הגאון רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל, וביקש ממנו כי יעתיר עליו בתפלה, שיפטרנהו ה' מהתפקיד הקשה שהטיל עליו, מאחר שאינו יכול עוד לעמוד בו.

כאשר שמע הרב את בקשתו של האיש, נחרד מאוד, והסביר שאסור להתפלל תפלה כזו. אם הקב"ה מביא נסיון על האדם, ללא ספק הוא נותן לו גם את הכוחות כדי להתמודד עם הנסיון. אם מבקש אדם להיפטר מהתפקיד שהוטל עליו, אין הוא יכול לדעת איזה נזק והפסד ייגרמו לו בעקבות כך.

☺ זה כא 3חוק! ☺

מעשה בראובן ושמעון שהלכו במדבר. תוך כדי הילוכם, הבחינו מרחוק בשתי נקודות שחורות שהתקשו לזהותן.

"מה הן שתי הנקודות השחורות שם?" שאל ראובן את שמעון.

"עזים שחורות", השיב שמעון בפסקנות.

"עזים - במדבר?! תמה ראובן. אימץ את עיניו ואמר "אין אלו עזים, יותר נראה שמדובר בעורבים שחורים".

"הבלים תדבר", ביטל שמעון את דבריו, "אלו עזים".

"מה יש לעזים לעשות באמצע המדבר?" טען ראובן בהגיון, "רחוק מזה, העזים גדולות הן, ואלו נקודות

קטנות, בודאי אלו עורבים שעפו בכנפיהם הנה".

"רחוקות הן" תירץ שמעון, "על כן נראות הן קטנות".

השניים התווכחו משך דקות ארוכות. זה טוען בכה וזה טוען בכה. שירכו רגליהם באדמת המדבר הצחיחה, ולמרות שהתקדמו אל עבר הנקודות לא הצליחו להכריע האם אלו עורבים שחורים המהדרסים הנה והנה, או שמא עזים התרות אחר עשב בחול הלוחט.

משקצה נפשו של ראובן בויכוח הסר התוחלת, גחן ארצה, נטל חלוק אבן, ויידה לעבר הנקודות השחורות.

והנה "הנקודות" ננערו בשקשוק כנפיים מבוהל והתעופפו מן המקום.

"רואה אתה?", קרא ראובן בהבעת ניצחון. "הם עפו".

"אכן", הסכים העקשן, "עפו. ועזים המה..."

☺ חוק 3חוק אכא... ☺

כזה הוא העקשן, גם אם יוכיחו לו את טעותו באותות ובמופתים, לא יהיה מסוגל להודות על האמת, פרש דברים הפוך מהחגיון, ובלבד שימשיך להיות "צודק".

אוד המאיר

שאלות ותשובות שענה לשואליו בקצרה מרן רה"י הגאון רבי מאיר מאזוז שליט"א
(מתוך ספר "מקור נאמן" ח"ג שנתיד בע"ה לראות אור)

שאלה: נשאלתי ע"י אבי הבן שרוצה לקרוא לבנו בשם "אדם". ונודע לי בשם המבי"ט בתשובה (ח"א סי' רע"ו, מובא בשם הגדולים ח"א ערך מר אברהם גאון) שלא ראוי לקרוא על שם אנשים מלפני אברהם אבינו ע"ה. האם בגלל זה כדאי לייעץ לו שלא לקרוא לו "אדם"?
תשובה: יש ר' אדם בעל שם טוב ויש ר' יפת (בפירוש אבן עזרא שמות ד' ג', ועוד) ועוד. החיד"א דחה דברי המבי"ט בזה.

שאלה: מה דעת כת"ר על השם "חיה"?
תשובה: שם יפה. "ויהי האדם לנפש חיה" (בראשית ב, ז). עיין בהקדמת חות יאיר שסבתא שלו נקראת חיה, וכן שם אמו של הצ"ח, ועל שמה קרא לספרו "ציון לנפש חיה".

שאלה: אדם ששמו "יורם", האם עליו להחליף שם משום שיוורם היה מלך רשע ועשה רע בעיני ה' (מלכים ב, ג' ב')?
תשובה: לא כדאי להחליף השם "יורם", כי מובא בסדר הדורות שנת ה' תתקס"ב (בשם צמח דוד): יהורם כהן גדול ואחריו יהוידע כהן גדול שקיבלו מאחיה השילוני ע"ש. והוא גם שם נאה מצד עצמו, שמורכב מן י"ו רם או יה"ו רם (כמו יואב, יהושפט, יוסף יהוסף, ועוד), ע"ד הכתוב כי רם ה' ושפל יראה (תהלים קל"ח ו). ונרמז בתהלים (ח"י כ"ב) "כי שמרתי דרכי י"י ולא רשעתי מאלקי". וראיתי בשם הגאון ר' מאיר יחיאל מאוסטרובצה זצ"ל שאין לעשות שינוי השם בנקל רק במקרה סכנה ב"מ.

שאלה: האם יש לזהר לומר: "באמת" לא הייתי וכיוצא, או שיש לחוש בזה לשבועה?
תשובה: אין בזה שבועה.

שאלה: יש צורה של אימון והתעמלות הנקראת "שכיבות שמיכה". האם יש בזה חשש של "וּאֶבֶן מִשְׁפַּחַת לֹא תִתְּנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֲוֹת עֲלֶיהָ" (ויקרא כו, א)?
תשובה: אפשר לפרוש סדין או שמיכה על הרצפה.

שאלה: האם מותר לקנות סכך שיש חשש שקטפוהו בשבת?
תשובה: מותר.

שאלה: האם מותר לעשן סגריות בסוכה?
תשובה: תשבו כעין תדורו. אבל ימעט כמה שאפשר, מפני כבוד האושפיון.

שאלה: האם מותר בסוכות לישון באוטובוס?
תשובה: אסור, אלא אם כן חולה ומצטער.

שאלה: אדם שחם לו בסוכה ומצטער, האם יכול לישון בבית?
תשובה: לא.

לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: 7654216@gmail.com

לע"נ רחל בת מזל ע"ה
לע"נ לאה בת שרה ע"ה
לע"נ עזיזי בר כמונה לבית חדוק ז"ל

להצלחת פסח יוסף בן מלכה הי"ו

לע"נ רבי עובדיה בן לולו זצ"ל
לע"נ רבי אליהו בן אסתר זצ"ל
לע"נ אפרים בן מימה פנינה ז"ל